

Bjørn Christiansens minnepris for PMT-artikkel

Torkil Berge
Norsk Psykologforening
torkil.berge@diakonsyk.no

Fanny Duckert
Universitetet i Oslo
fanny.duckert@psykologi.uio.no

Monica Martinussen
Avdeling for militærpsykologi og lederutvikling, Forsvarets Høgskole

Inger Hilde Nordhus
professor, Institutt for klinisk psykologi, Universitetet i Bergen, og professor II, Institutt for medisinske basalfag, Universitetet i Oslo
Elisabeth.Flo@uib.no

Roar Solholm, Elisabeth Askeland, Terje Christiansen og Mona Duckert er tildelt Bjørn Christiansens minnepris for artikkelen *Parent Management Training – Oregon-modellen. Teori, behandlingsprogram og implementering i Norge* (nr 7, s. 587–597).

Minneprisen, som er på kr 20 000, utdeles hvert år som en anerkjennelse for et betydningsfullt faglig bidrag. I statuttene fremheves arbeider som antas å bidra til å utvikle faget og til å gjøre psykologprofesjonen synlig på en god måte. Det stilles krav til komposisjon, språklig utforming og faglig stringens. Priskomiteen har bestått av Torkil Berge, Fanny Duckert, Monica Martinussen og Inger Hilde Nordhus.

Barn og unge med atferdsvansker utsettes for mange lidelser. Dette er en stor utfordring for foreldre, for ansatte i barnehage og skole, for personell i helse- og sosialsektoren og for samfunnet som helhet. Det er allment anerkjent at det er mangelfulle kunnskaper om forebygging og behandling på dette området. Derfor har myndighetene satset stort på en systematisk utprøving av lovende metoder. Dette gjelder Parent Management Training, Multisystemisk terapi og Webster Stratton-metoden.

Foreldrene er barnets viktigste læremestere og hjelpere. Parent Management Training (PMT) har som mål å redusere barns problematferd og øke deres prososiale atferd via foreldrenes oppdragsferdigheter. Foreldrene lærer nye ferdigheter og en kartlegger hva som hindrer dem i å anvende ferdighetene de faktisk har. Oppmerksomheten rettes også mot belastninger som reduserer foreldrenes selvtillit og overskudd i å endre oppdragsstil.

Kontrollerte evalueringsstudier internasjonalt fra de siste 25 årene viser at PMT gir en betydelig reduksjon i barns atferdsproblemer. Jo tidligere en kommer til, desto bedre. Metoden har dessuten vist seg velegnet som forebygging i forhold til risikoutsatte grupper. Foreløpig har vi ikke norske forskningsresultater, men de første dataene vil bli presentert i løpet av kort tid. De norske PMT-terapeutene oppfatter metoden som svært virksom. Dette bidrar til optimisme og økt motivasjon i forhold til en gruppe barn og familier som det erfaringsmessig har vært vanskelig å hjelpe. Mange foreldre uttrykker begeistring og lettelse over den konkrete og nyttige hjelpen de får.

Opplæring i PMT-metoden er omfattende og ressurskrevende. Den består av en kombinasjon av regelmessig undervisning og klinisk veiledning av sertifiserte PMT-konsulenter. Det er et mål at denne kompetansen ikke bare skal være en del av behandlingstilbudet i psykisk helsevern, men at

prinsippene skal kunne anvendes også i den kommunale helse- og sosialsektoren og i barnehager og skoler. Kunnskapen må være til stede på de arenaer hvor barnefamilier flest befinner seg, som helsestasjon, barnehage og skole. Familier med barn med atferdsvansker skal få tidlig hjelp, uansett hvor de bor i landet.

De fire prisvinnerne har vært sentrale personer i implementeringen av PMT i Norge. I sin artikkel får de frem de alvorlige konsekvensene av atferdsproblemer hos barn, hva som forårsaker slik atferd, og hvordan en kan nå frem med bistand. PMT bygger på en fruktbar vekselbruk av forskning og klinisk praksis, og denne holdningen gjennomsyrer artikkelen på en forbilledlig måte. Som leser kan en ikke annet enn å bli imponert over den faglige tyngde forfatterne representerer. Artikkelen er et lysende eksempel på vilje til å ta faglig ansvar og til å gjøre et løft for grupper av mennesker som fortjener den beste hjelpen samfunnet har å tilby.

Tidligere prisvinnere

1989 Nils Eide-Midtsand

1990 Halldis Leira

1991 Michael Helge Rønnestad og Thomas M. Skovholt

1992 Ellen Hartmann

1993 Elisabeth Backe-Hansen

1994 Ole David Brask

1995 Helen Johnsen Christie og Nora Sveaass

1996 Atle Dyregrov og Magne Raundalen

1997 Ivar Reinvang

1998 Kjersti Wogn-Henriksen

1999 Tor-Johan Ekeland

2000 Marte Nilsson og Helene Trana

2001 Halvor Kjølstad

2002 Jarle Eid og Bjørn Helge Johnsen

2003 Annika Melinder og Svein Magnussen

2004 Kim Larsen